

Data: 19.07.2024 r.

Znak sprawy: NFZ-DGL.4330.53.2024
2024.239052.BEW

Adresat: Pan
Andrzej Bętkowski
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Dotyczy stanowiska ws. Uchwały Nr IV/52/24 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczącego refundacji leków onkologicznych oraz programów lekowych

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z otrzymaniem Apelu Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczącego refundacji leków onkologicznych oraz programów lekowych, stanowiącego załącznik do uchwały Nr IV/52/24 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24 czerwca 2024 r. 24.06.2024 r., proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do kwestii:

- 1. Limitowany dostęp do refundacji leków onkologicznych oraz programów lekowych oraz brak obowiązku podejmowania renegocjacji umowy przez oddział wojewódzki na programy lekowe**

Leki stosowane w chemioterapii czy programach lekowych stanowią świadczenia gwarantowane.

Należy zaznaczyć, że wartość finansowanych przez NFZ świadczeń opieki zdrowotnej w danym roku determinowana jest poziomem środków zapisanych na ten cel w planie finansowym Funduszu zatwierdzonym przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów, sporządzonym zgodnie z uregulowaniami art. 120 i 121 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych [1].

Podkreślić należy, że wartość środków finansowych jakie Narodowy Fundusz Zdrowia może skierować na koszty świadczeń opieki zdrowotnej wynika z wartości prognozowanych przychodów Funduszu, w tym w szczególności z tytułu składki na ubezpieczenie zdrowotne, będących pochodną podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz wymiaru tej składki.

Plan finansowy Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2024 został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz przepisami wydanymi na podstawie delegacji w niej zawartych i w dniu 29 września 2023 r. został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów. Ujęte w zatwierdzonym planie finansowym NFZ na 2024 r. środki przeznaczone na finansowanie refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 14, 16-18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz objętych programami lekowymi, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 15 tej ustawy w ramach całkowitego budżetu na refundację wynosiły 23 281 269 tys. zł i były wyższe od planowanych na 2023 r. tj. o 2 754 069 tys. zł (o 13,42%). W wyniku dokonanych zmian planu finansowego NFZ na 2024 r. wartość całkowitego budżetu na refundację została zwiększona o 972 211 tys. zł i aktualnie wynosi 24 253 480 tys. zł.

Należy wskazać, że z roku na rok wartość środków finansowanych przeznaczonych na finansowanie leków w programach lekowych wzrasta, niemniej jednak wzrastają też potrzeby związane z koniecznością zapewnienia kontynuacji finansowania leków, w ramach dotychczas zawartych umów ale także innych świadczeń gwarantowanych, których finansowanie musi zapewnić Fundusz.

Informuję także, że obecnie priorytetem dla Narodowego Funduszu Zdrowia jest realizacja dyspozycji Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2024 r. dotycząca wdrożenia zmian wynikających z rekomendacji nr 48/2024 z dnia 24 maja 2024 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zmiany sposobu lub poziomu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z ww. rekomendacją roczny skutek finansowy z tytułu zmiany poziomu finansowania świadczeń został oszacowany na poziomie 15 232 028 665 zł, tym samym w 2024 r. Fundusz

będzie musiał zabezpieczyć na ten cel środki finansowe w wysokości 7 616 014 332,50 zł.

Przedmiotowe zmiany wchodzi w życie od 1 lipca 2024 r.

2. Brak możliwości spotkania z Dyrekcją Oddziału Wojewódzkiego NFZ, w celu przedstawienia najistotniejszych problemów związanych z długim okresem oczekiwania na zapłatę za nadwykonania i refundację leków podawanych pacjentom w programach lekowych.

Poniżej stanowisko uzyskane ze Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

W odniesieniu do zawartego w apelu Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego zarzutu dotyczącego braku możliwości spotkania się z dyrekcją oddziału informujemy, że nie znajdujemy potwierdzenia w stanie faktycznym.

W okresie IV-V 2024, w którym obowiązki Dyrektora Oddziału były powierzone Pani Joannie Wolszczak-Domańskiej – Zastępcy Dyrektora ds. medycznych odbyły się spotkania z dyrektorami szpitali (Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Onkologii, Szpital MSWiA w Kielcach, SPZZOZ w Staszowie). Odbyło się również spotkanie u Wojewody Świętokrzyskiego z dyrektorami wszystkich szpitali posiadających w swoich strukturach oddziały ginekologiczno-położnicze, na którym Pani dyrektor była obecna.

Od 1.06.2024 powołana została na stanowisko Dyrektora Oddziału Pani Marta Pietrasiak i do dnia dzisiejszego odbyła szereg spotkań z dyrektorami szpitali (SPZZOZ w Staszowie, Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka w Kielcach, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze, Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze, ZOZ w Ostrowcu Świętokrzyskim, Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie, Szpital Kielecki Św. Aleksandra w Kielcach).

Dodatkowo Pani Dyrektor odwiedziła dwie placówki: Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach i SPZOZ MSWiA w Kielcach, gdzie odbyły się spotkania z dyrektorami. W chwili obecnej umówione są kolejne spotkania, które odbędą się w oddziale lub w poszczególnych szpitalach.

Świętokrzyski Oddział Wojewódzki wskazał również, że po pierwszym kwartale 2024 oddział, mając na uwadze ratujący życie charakter świadczeń sfinansował nadwykonania w programach onkologicznych zarówno w ramach leków, jak i świadczeń.

Dokonano niezbędnych przesunięć środków w ramach i pomiędzy umowami, a następnie umowy zwiększono o łączną kwotę o ponad 14 mln zł (w tym leki – blisko 13,3 mln zł).

Sfinansowano również 100% nadwykonań w ramach leków w chemioterapii (ok. 234 tys. zł). Oddział NFZ z niepokojem odnotowuje wzrost kosztów leków w onkologicznych programach lekowych w kolejnych latach. Symulacja wykonania w 2024 roku na bazie danych z okresu I-V 2024 na poziomie Oddziału wskazuje na potencjalny wzrost w stosunku do roku 2022 o ponad 93 mln zł (84%), a w Świętokrzyskim Centrum Onkologii – jedynej placówce o profilu onkologicznym o blisko 74 mln zł (67%). Poza ŚCO programy onkologiczne w ograniczonym zakresie są realizowane przez Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze i Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach (wyłącznie u dzieci i młodzieży do ukończenia 18 roku życia).

Oddział dokłada wszelkich starań, aby w ramach posiadanych środków sfinansować leki w ramach chemioterapii i programów lekowych, uwzględniając priorytetowość świadczeń onkologicznych.

Odnotowuje się zwiększoną liczbę pacjentów leczonych w programach onkologicznych w 2023 roku o 471 osób w stosunku do roku 2022 (wzrost o blisko 28%). W ramach umów realizowanych przez ŚCO różnica ta wynosi 355 osób. Wzrost liczby pacjentów w powiązaniu z wysokim kosztem terapii onkologicznych powoduje znaczne zwiększenie wartości podawanych leków.

Najwyższy wzrost liczby pacjentów w programach onkologicznych na poziomie województwa świętokrzyskiego odnotowano w ramach programów obejmujących leczenie raka piersi, raka płuca oraz międzybłoniaka opłucnej, przewlekłej białaczki limfocytowej oraz opornego na kastrację raka gruczołu krokowego.

W ramach chemioterapii koszty leków i liczba pacjentów w 2023 roku były wyższe od roku 2022 o ok. 5%.

Biorąc pod uwagę charakter świadczeń onkologicznych, gdzie opóźnienie włączenia odpowiedniego leczenia wiąże się z progresją nowotworu, włączenie pacjenta do programu lekowego nie może wiązać się z długim terminem oczekiwania na podanie leku.

Powyższe zagadnienia dotyczą nie tylko programów onkologicznych. Analogiczna sytuacja występuje w wielu pozostałych programach lekowych (np. w ramach leczenia stwardnienia rozsianego, czy chorób siatkówki).

Szacuje się, że w 2024 roku brakujące środki na wszystkie leki w programach lekowych podane/wydane w ramach zawartych umów osiągną poziom ok. 74 mln zł. Kwota ta nie uwzględnia nowych programów wprowadzanych kolejnymi obwieszczeniami refundacyjnymi i innych zmian, które nastąpią.

3. Zagwarantowanie płatności za wszystkie podania leków szpitalom realizującym programy onkologiczne, w terminie maksymalnie 2 miesiące od daty podania oraz obligatoryjne zwiększanie wartości umowy, po publikacji aktualnego obwieszczenia Ministra Zdrowia.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach [1] właściwym w sprawach prowadzenia gospodarki finansowej oddziału wojewódzkiego Funduszu, w tym ustalenia odpowiedniej struktury kosztów w planie finansowym, jest dyrektor oddziału wojewódzkiego Funduszu.

Oddziały wojewódzkie Funduszu podejmują działania zmierzające do zabezpieczenia leczenia pacjentów, którzy są już objęci leczeniem w ramach programów lekowych i chemioterapii i gdy istnieje konieczność zapewnienia kontynuacji ich leczenia.

Dyrekcja oddziału Świętokrzyskiego jest zawsze otwarta na problemy zgłaszane przez szpitale i dokłada starań, aby w ramach możliwości wynikających z obowiązujących przepisów i posiadanych środków finansowych, dokonywać uzasadnionych zmian w umowach.

Z kolei zasady kontraktowania uregulowane są odpowiednimi przepisami prawa.

Należy także wskazać, że Fundusz dąży do skrócenia czasu do zawarcia umów w rodzaju Leczenie szpitalne - programy lekowe (w drodze konkursu ofert). W planie pracy Funduszu na rok 2023, cel ten został osiągnięty. Średnia liczba dni związana z przeprowadzeniem postępowania konkursowego wyniosła 75,26. Oczekiwany poziom wskaźnika w 2023 roku wynosił poniżej 90 dni.

W bieżącym roku również ma zastosowanie miernik mający na celu skrócenie czasu do zawarcia umów w rodzaju Leczenie szpitalne - programy lekowe (w drodze konkursu ofert). Zgodnie z ustaloną definicją miernik dotyczy liczby dni, która upływa od udostępnienia szablonów postępowań konkursowych do daty początku obowiązywania umów zawartych ze świadczeniodawcami. Oczekiwany poziom wskaźnika został zmniejszony i wynosi poniżej 80 dni.

Podstawa prawna

[1] Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.).

Z poważaniem

Miłosz Anczakowski

Zastępca Prezesa NFZ ds. Służb Mundurowych

z up. Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia
/Dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości

Ministerstwo Zdrowia

Kontakt

Departament Gospodarki Lekami, tel. 22 572 61 89, e-mail sekretariat.dgl@nfz.gov.pl